

det store og hele lidt og ogsaa paa dette særlige Omraade, de kvindelige Lægers, har de samme modstræbende Kræfter gjort sig gældende.

Modstanderne mod Kvinders Uddannelse til Læger har man truffet og træffer man naturligvis især blandt Mændene, og Modstanden hos disse er, som det er rimeligt under vore forkvaklede Samfundsforhold, hvor Kampen for Brødet maa blive unaturlig haard, først og fremmest grundet i Følelser af ganske usammensat Natur.

Men Modstanden maa sikkert ogsaa i ikke ringe Grad tilskrives den Mandsvigtighed, der sidder dybt rodfæstet hos de fleste Mænd — ikke hos de bedste — og som vel nok har faaet sit skarpeste Udtryk i Weiningers Ord, naar han siger: »Kvinderne har ingen Personlighed, ingen Karakter, ingen Vilje, de er intet«.

Men heller ikke Kvinderne har altid vist sig forstaaende. Denne manglende Glæde hos Kvinder ved at andre Kvinder kan naa frem paa nye Felter og blive af Betydning for Samfundet, maa vel først og fremmest tilskrives Snæversynethed, men hvor Kvinderne mødes paa Arbejdsmarken tillige en Mangel paa Vilje til at agte Kvinders Arbejde lige med Mandens i Værdi.

Endnu er Kvindens Samfølelse ikke saa stor, at enhver Kvinde betragter andre Kvinders Fremgang som en Fremgang for alle Kvinder.

I Studietiden har de kvindelige Læger ikke gennemgaaende mærket direkte Vanskelighed. Forudsætningen for at deltage i Uddannelsen var fra Fakultetets Side — og til Lykke for Kvinderne — udtrykkelig, at Kvinderne skulde gennemgaa ganske samme Uddannelse som Mændene.

Det er først efter Eksamen, at Vanskelighederne indfinder sig.

Den egentlige Kandidattjeneste, d. v. s. den Uddannelse, der tidligere efter Ekamen opnaaedes ved det Hospital, hvor den første Læretid tilbragtes, har man i Almindelighed ikke kunnet hindre de kv. Læger i at faa Del i, og denne Uddannelse har de kv. Læger været meget ivrige efter at faa som Afslutning paa deres Uddannelse til praktiserende Læger.

Og dog — i Tilfælde, hvor det paa nogen Maade har været muligt, har man udelukket Kvinder.

Flere Hospitaler har de kv. Læger i Virkeligheden været afskaaret fra paa Grund

af de ledendes Modstand, ja, Princippet: ikke at ansætte en kvindelig Kandidat, saa længe der var en mandlig Student at faa som Kandidat, har endogsaa været fulgt paa et enkelt.

Og der er navnlig eet Omraade, hvor det har været særligt uheldigt, at der er blevet lagt de kv. Læger Hindringer i Vejen — nemlig det gynækologiske — hvor det gælder Uddannelse i Kvindesygdomme. — I første Linie bærer Kvinder Skyld herfor, idet disse er de administrerende paa de vigtigste Steder, hvor en saadan Uddannelse faas, — »søsterlig« er en saadan Udelukkelse ikke. De kv. Læger, som har villet have særlig Uddannelse heri, har fortrinsvis maattet søge udenlandske Klinikker.

I det hele taget synes Modstanden at staa i et ligefrem Forhold til det Arbejde, der fra Kvindernes Side føres for at naa videre frem paa et eller andet Specialomraade.

Trods alt har de kv. Læger i al Stilhed dog gjort sig gældende som praktiserende Læger, og for mangfoldige Kvinder — navnlig af Middelstandens og de fattiges — har de været til god Støtte. Det højere Bourgeois og Adels Kvinder har ikke i nogensomhelst Udstrækning benyttet de kv. Læger. Da disse Kvinder som Regel ikke selv udfører noget virkeligt Arbejde, da den huslige Gerning jo oftest overlades til Tyende, har de formodentlig ikke rigtig Tro til, at Kvinder kan yde værdifuldt Arbejde paa Omraader udenfor det for Kvinder almindeligt vedtagne.

Endvidere hævder de kv. Læger sig gennem deres Arbejde dels som Reserve-læger, dels som Kandidater rundt om paa Statens og de kommunale Hospitaler, paa Amtssygehusene, Sanatorier og Sindssygeanstalter.

Som et stort Gode maa det betragtes, at man har begyndt at ansætte kv. Læger som kommunale visiterende Læger, saaledes to i København, een paa Frederiksberg og een i Aarhus. Det naturligste er selvfølgelig, at Kvinder visiteres af Kvinder og Mænd af Mænd.

Som Sygekasselæger anvendes de kv. Læger saa godt som ikke — Sygekassebestyrelser bestaar jo af Mænd — og det til Trods for, at Trangen er til Stede, hvilket fremgaar af de hyppige Forespørgsler fra Kvinder, i hvilke Sygekasser det er muligt at blive behandlet af kv. Læger.